

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (piąta izba)

z dnia 10 czerwca 2004 r.*

W sprawie T-315/02

Svend Klitgaard, zamieszkały w Skørping (Dania), reprezentowany przez adwokata S. Kolla Espensena,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez H. Støvlbæka oraz C. Giolita, działających w charakterze pełnomocników, oraz przez adwokata P. Heidmanna, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę na podstawie art. 238 WE o zwrot kwoty 19 867,40 EUR, rzekomo wydanej przez skarżącego w związku z wykonaniem umowy nr 32.0166 zawartej w ramach projektu Plant Life Assessment Network (PLAN), odcinek D, wraz z odsetkami za opóźnienie, oraz o zapłatę odszkodowania z tytułu ściągnięcia należności wraz z odsetkami za opóźnienie,

* Język postępowania: duński.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT
EUROPEJSKICH (piąta izba),

w składzie: P. Lindh, prezes, R. García-Valdecasas i J. D. Cooke, sędziowie,
sekretarz: D. Christensen, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 stycznia 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 W 1997 r. Komisja przekazała Wspólnemu Centrum Badawczemu (zwanemu dalej „WCB”) kompetencje do około 60 projektów dotyczących okresu trwałości urządzeń przemysłowych, które zostały połączone w jednolity projekt pod tytułem „Plant Life Assessment Work” (zwany dalej „projektem PLAN”).
- 2 W dniu 22 grudnia 1997 r. Wspólnota, reprezentowana przez Komisję, zawarła ze skarżącym umowę (nr 32.0166) o przeprowadzenie audytu technicznego odcinka D projektu PLAN (zwaną dalej „umową”) na okres 48 miesięcy. Skarżący rozpoczął realizację umowy w październiku 1997 r. — przed jej formalnym zawarciem.

Postanowienia umowy

- 3 Artykuł 4.1 umowy dotyczący wynagrodzenia skarżącego stanowi:

„Komisja zobowiązuje się zapłacić drugiej stronie umowy za jej świadczenia z tytułu niniejszej umowy kwotę wynoszącą maksymalnie 81 000 (osiemdziesiąt jeden tysięcy) ECU w następujący sposób:

- 30 % po podpisaniu niniejszej umowy,
- 20 % po przyjęciu przez Komisję pierwszego raportu rocznego,
- 20 % po przyjęciu przez Komisję drugiego raportu rocznego,
- 20 % po przyjęciu przez Komisję trzeciego raportu rocznego,
- 10 % po przyjęciu przez Komisję raportu końcowego.

Postanawia się, że powyższa kwota pokrywa wszelkie wydatki poniesione przez drugą stronę podczas wykonywania niniejszej umowy, z wyjątkiem tych wymienionych w art. 5”.

4 Artykuł 5 umowy dotyczący kosztów podróży stanowi:

„5.1 Koszty podróży i pobytu drugiej strony umowy, jak również wszelkie wydatki na transport materiałów oraz nadanych bagaży, będą zwracane na podstawie szczególnych postanowień załącznika nr 4, o ile pozostają one w bezpośrednim związku z wykonaniem zadań określonych w art. 3 niniejszej umowy.

5.2 Niniejsze wydatki zostaną zapłacone na podstawie przedłożonych pisemnych pokwitowań, takich jak rachunki lub odcinki biletów”.

5 W załączniku nr 4 do umowy lit. c) in fine przewidziana została górna granica kosztów podróży:

„Koszty określone powyżej zostaną pokryte do maksymalnej kwoty 27 000 ECU przez okres 48 miesięcy obowiązywania umowy”.

6 Artykuł 4.2 ust. 1 i 2 umowy odnośnie do terminu zapłaty stanowi:

„Komisja zobowiązuje się do zapłaty kwot należnych z tytułu wykonania niniejszej umowy w terminie maksymalnie 60 dni, poczynwszy od chwili, w której Komisja przyjęła raporty lub w której miała je przyjąć („chwila przyjęcia”) do chwili obciążenia jej konta.

Powyższy termin może być zawieszony przez Komisję w każdej chwili w okresie 60 dni od chwili przyjęcia poprzez powiadomienie drugiej strony umowy, iż odpowiednie wnioski o zapłatę nie mogą być przyjęte, ponieważ wiarygodność nie jest jeszcze wymagalna, nie zostały przedłożone wymagane pokwitowania lub Komisja uważa za konieczne uzyskanie dodatkowych wyjaśnień. Termin ten biegnie dalej od chwili, w której zostały zarejestrowane prawidłowo sporządzone wnioski o zapłatę”.

- 7 Artykuł 3 lit. b) załącznika nr 1 do umowy reguluje przyjęcie raportu końcowego przez Komisję:

„W niniejszym raporcie zostaną opisane wszystkie przeprowadzone prace oraz wyniki osiągnięte podczas wykonywania umowy. Raport ten powinien również zawierać streszczenie najważniejszych osiągnięć.

[...]

Raport ten będzie uważany za przyjęty przez Komisję, o ile w terminie miesiąca od otrzymania raportu rocznego [...] Komisja nie zgłosi wyraźnie swoich uwag drugiej stronie umowy”.

- 8 Zgodnie z art. 8 umowy, Sąd jest właściwy we wszelkich sporach dotyczących umowy, która według art. 7 podlega prawu duńskiemu.

Stan faktyczny

- 9 W dniu 1 kwietnia 1998 r. Komisja zgodnie z art. 4.1 umowy zapłaciła skarżącemu pierwszą ratę w wysokości 24 300 EUR.

- 10 Pismem z dnia 30 listopada 1998 r. skarżący zwrócił się do Komisji o zapłatę drugiej raty umownej w wysokości 16 200 EUR oraz o zwrot kosztów podróży za okres od dnia 1 października do dnia 30 listopada 1998 r.

- 11 Pismem z dnia 25 lutego 1999 r. Komisja odrzuciła wniosek o zwrot kosztów podróży, wskazując przy tym na to, co następuje:

„Jak Państwo z pewnością wiedzą, pierwotnie dla każdego projektu audytu technicznego i poniesionych wydatków przewidziana była kwota w wysokości 3500 ECU (plus koszty udziału w PLAN-ie i odpowiednie nakłady). Ta łączna kwota wynosiła w przypadku odcinka D 81 000 ECU (zob. załącznik nr 1: tabela kosztów sieci).

Niestety na skutek omyłki pisarskiej ostateczna wersja Państwa umowy stanowiła:

»Postanawia się, że powyższa kwota pokrywa wszelkie wydatki poniesione przez drugą stronę w trakcie wykonywania niniejszej umowy, z wyjątkiem tych wymienionych w art. 5«.

Umowa ostateczna powinna być oczywiście mieć następujące brzmienie:

»Postanawia się, że powyższa kwota pokrywa wszelkie wydatki poniesione przez drugą stronę w trakcie wykonywania niniejszej umowy, włącznie z tymi wymienionymi w art. 5«.

Wyrażamy nadzieję, iż podpisanie załączonego aneksu do umowy nie będzie stanowić dla Państwa problemu”.

- 12 Pismami z dnia 3 marca oraz 26 marca 1999 r. skarżący odrzucił propozycję Komisji z dnia 25 lutego 1999 r. uzasadniając to tym, iż w takim razie wynagrodzenie nie jest adekwatne do jego świadczenia. Skarżący przekazał dwa projekty aneksów do umowy, z których jeden zawężał zakres świadczeń określonych w umowie, zaś drugi przewidywał zwrot kosztów podróży powyżej kwot określonych w art. 4.1 umowy.
- 13 W dniu 17 maja 1999 r. Komisja dokonała przelewu drugiej raty w wysokości 16 200 EUR, z kosztami podróży włącznie.
- 14 Pismem z dnia 20 maja 1999 r. skarżący zawiadomił Komisję, iż wszystkie czynności w ramach wykonania umowy zostaną wstrzymane od dnia 1 czerwca 1999 r., o ile Komisja nie zaakceptuje albo zapłaty za koszty podróży powyżej kwot określonych w art. 4.1 umowy, albo ograniczenia zakresu świadczeń przewidzianych umową. Do zawiadomienia zostały dołączone dwa odpowiednie projekty aneksów do umowy.

15 Pismem z dnia 16 czerwca 1999 r. Komisja przekazała skarżącemu dwa projekty aneksów do umowy, z których jeden dotyczył wynagrodzenia skarżącego, zaś drugi zakresu świadczeń skarżącego. W pierwszym projekcie było przewidziane wyraźne ograniczenie wynagrodzenia skarżącego do kwoty 81 000 EUR z kosztami podróży włącznie. Z kolei drugi projekt przewidywał redukcję zakresu zadań, które miał wykonać skarżący, w szczególności w ten sposób, iż od dnia 1 czerwca 1999 r. nie było już wymagane jego uczestnictwo w zebraniach sieci.

16 Pismem z dnia 18 czerwca 1999 r. skarżący odpowiedział, że propozycja Komisji z dnia 16 czerwca 1999 r. zasadniczo odpowiada drugiej propozycji skarżącego z dnia 20 maja 1999 r. Skarżący oświadczył, iż:

„Bezpośrednio po otrzymaniu obu oryginałów pierwszego i drugiego aneksu do umowy zostanie odesłane po jednym podpisanym egzemplarzu, pod wyraźnym warunkiem, iż ostatnie raty umowne zostaną zapłacone w terminie”.

17 W dniu 7 lipca 1999 r. skarżący podpisał oba projekty aneksów do umowy i odesłał je do Komisji. W Komisji projekty te zaginęły. Skarżący dostarczył nowe egzemplarze w dniu 24 września 1999 r. W dniu 29 września 1999 r. zostały one podpisane przez Komisję.

18 Komisja zapłaciła trzecią i czwartą ratę w dniach 21 grudnia 1999 r. i 12 grudnia 2000 r., po przedłożeniu odpowiednich raportów rocznych.

19 Pismem z dnia 30 listopada 2001 r. skarżący przekazał dokument zatytułowany przez niego „Raportem rocznym” i wezwał Komisję do zapłaty ostatniej raty. Komisja otrzymała to pismo w dniu 4 grudnia 2001 r.

- 20 E-mailem z dnia 17 grudnia 2001 r. Komisja zwróciła się do skarżącego z prośbą o przesłanie w formie elektronicznej raportu otrzymanego w dniu 4 grudnia 2001 r. w wersji papierowej. Ponadto Komisja wezwała skarżącego do dostarczenia pewnych informacji na temat prac wykonanych podczas całego okresu obowiązywania umowy.
- 21 E-mailem z dnia 19 grudnia 2001 r. skarżący przekazał informacje żądane przez Komisję.
- 22 Pismem z dnia 30 stycznia 2002 r. Komisja zawiadomiła skarżącego, iż wniosek o zapłatę mógłby zostać uwzględniony jedynie wtedy, gdyby skarżący dostarczył pokwitowania kosztów podróży za cały okres obowiązywania umowy.
- 23 Pismem z dnia 31 stycznia 2002 r. skarżący zawiadomił Komisję, iż nie zapłaciła ona w terminie ostatniej raty umownej w wysokości 8100 EUR. Ponadto skarżący zażądał zwrotu kosztów podróży w wysokości 19 867,40 EUR, powołując się przy tym na swoje pismo z dnia 18 czerwca 1999 r., według którego zgoda skarżącego na pierwszy aneks do umowy uzależniona była od terminowej zapłaty pozostałych rat.
- 24 Pismami z dnia 4 lutego i z dnia 12 marca 2002 r. skarżący sprzeciwił się żądaniu Komisji dostarczenia pokwitowań kosztów podróży, twierdząc, iż Komisja usiłuje opóźnić zapłatę ostatniej raty. Ponadto skarżący ponownie wezwał Komisję do zapłaty ostatniej raty przed dniem 1 kwietnia i do zwrotu kosztów podróży przed dniem 1 maja 2002 r.
- 25 W dniu 18 kwietnia 2002 r. Komisja otrzymała żądane pokwitowania.

- 26 Komisja zapłaciła ostatnią ratę w dniu 15 maja 2002 r. Jednakże z uwagi na fakt, iż Komisja nie zadośćuczyniła wezwaniu do zapłaty kosztów podróży, w dniu 10 października 2002 r. skarżący wniósł niniejszą skargę.

Żądania stron

- 27 Skarżący wnosi o:

- nałożenie na Komisję obowiązku zapłaty na rzecz skarżącego kwoty 19 867,40 EUR tytułem zwrotu kosztów podróży wraz z odsetkami w wysokości 5 % powyżej stopy dyskontowej Narodowego Banku Danii od dnia 30 kwietnia 2002 r. do dnia zapłaty;

- nałożenie na Komisję obowiązku zapłaty na rzecz skarżącego kwoty 592,95 EUR tytułem kosztów ściągnięcia należności wraz z odsetkami w wysokości 5 % powyżej stopy dyskontowej Narodowego Banku Danii od dnia 30 marca 2002 r. do dnia zapłaty;

- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

- 28 Ponadto skarżący wnosi, tytułem środka organizacji postępowania, o dostarczenie mu przez Komisję określonych dokumentów, w szczególności kopii porozumienia pomiędzy WCB a Komisją oraz budżetu, na którym oparte jest powyższe porozumienie.

29 Komisja wnosi o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżącego kosztami postępowania.

30 Komisja sprzeciwia się wnioskowi o zastosowanie środka organizacji postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie żądania nałożenia na Komisję obowiązku zapłaty kwoty 19 867,40 EUR

31 Na poparcie swojego żądania skarżący podnosi, iż Komisja jest mu dłużna koszty podróży poniesione w związku z wykonaniem umowy w wysokości 19 867,40 EUR wraz z odsetkami. Skarżący podnosi przy tym dwa argumenty główne i jeden argument pomocniczy.

32 Po pierwsze, skarżący przyznaje, iż zaakceptował ograniczenie swego łącznego wynagrodzenia do kwoty 81 000 EUR z kosztami podróży włącznie w drodze dwóch aneksów do umowy zawartych w dniu 29 września 1999 r. i zmieniających art. 4.1 umowy. Jednakże jego zdaniem powyższe aneksy do umowy są nieważne, w związku z czym art. 4.1 ma zastosowanie w swojej pierwotnej wersji uzgodnionej w dniu 22 grudnia 1997 r.

- 33 Po drugie, skarżący twierdzi, iż art. 4.1 umowy w swojej pierwotnej wersji wyłączał z kwoty 81 000 EUR koszty podróży poniesione w związku z wykonaniem umowy i tym samym przyznawał skarżącemu prawo do zwrotu tych kosztów także powyżej wymienionej kwoty.
- 34 Pomocniczo skarżący podnosi, iż w każdym razie Komisja podczas wykonywania umowy milcząco zaakceptowała zwrot wszelkich kosztów podróży na jego rzecz, które poniósł on ponad kwotę 81 000 EUR.

W przedmiocie nieważności obu aneksów do umowy

— Argumenty stron

- 35 W kwestii nieważności obu aneksów do umowy skarżący, po pierwsze, podnosi, iż podczas negocjacji postawił jako warunek ich ważności terminową zapłatę pozostałych rat, co zostało zaakceptowane przez Komisję. Po drugie, skarżący podnosi, iż warunek ten nie został dotrzymany, ponieważ Komisja zapłaciła ostatnią ratę z opóźnieniem, zatem oba aneksy do umowy są nieważne.
- 36 W zakresie opóźnienia zapłaty ostatniej raty skarżący podnosi, iż stała się ona wymagalna w dniu 4 marca 2002 r. Ponieważ Komisja zapłaciła ostatnią ratę w dniu 15 maja 2002 r., nie dotrzymała ona terminu zapłaty określonego w art. 4.2 ust. 1 umowy.

37 Komisja otrzymała bowiem raport o wykonaniu umowy zgodnie z art. 4.1 w dniu 4 grudnia 2001 r. Ponieważ w następującym po tym miesiącu Komisja nie zgłosiła żadnych uwag do tego raportu, został on zgodnie z art. 3 lit. b) załącznika nr 1 do umowy uznany za przyjęty z dniem 4 stycznia 2002 r. Skarżący dodaje tu, że z faktu otrzymania przez Komisję w dniu 19 grudnia 2001 r. elektronicznej wersji raportu nie można wnioskować, iż w tym terminie wpłynął raport końcowy. Zgodnie z art. 4.2 ust. 1 umowy sześćdziesięciodniowy termin zapłaty rozpoczął bieg w dniu 4 stycznia 2002 r.

38 Ponadto skarżący zaprzecza twierdzeniu Komisji, iż termin zapłaty został zawieszony. Ponieważ Komisja oświadcza, iż strony ustaliły stałe wynagrodzenie, nie można było żądać pokwitowań kosztów podróży. Również żądanie przez Komisję dodatkowych wyjaśnień nie zostało wyraźnie przewidziane w umowie. Ponadto strony nie postanowiły, iż żądanie dodatkowych informacji powoduje zawieszenie terminu zapłaty. Co więcej, Komisja nie była uprawniona do zawieszenia biegu terminu z uwagi na to, iż podczas ustalonego terminu nie żądała dodatkowych wyjaśnień.

39 Wreszcie skarżący podnosi, iż Komisja w okresie czterech lat wykonywania umowy nie zgłaszała sprzeciwu wobec sposobu, w jaki skarżący doręczał wnioski o zwrot kosztów podróży, tj. w szczególności poprzez przesyłanie zwykłych zestawień, bez załączania pokwitowań. Tym samym ten sposób doręczeń stał się integralną częścią umowy.

40 Komisja replikuje, iż zapłaciła ostatnią ratę w terminie przewidzianym w art. 4.2 umowy.

- 41 Przed wszystkim jej zdaniem, wbrew twierdzeniom skarżącego, termin zapłaty rozpoczął swój bieg w dniu 19 stycznia 2002 r., tj. miesiąc po wpłynięciu elektronicznej wersji raportu skarżącego oraz danych wymaganych do oceny raportu końcowego zgodnie z art. 3 lit. b) załącznika nr 1 do umowy.
- 42 Następnie, zgodnie z art. 4.2 ust. 2 umowy, termin zapłaty uległ — według Komisji — zawieszeniu od dnia 30 stycznia 2002 r., tj. dnia, w którym zażądała ona od skarżącego przedłożenia pokwitowań, do dnia 18 kwietnia 2002 r., tj. dnia, w którym wpłynęły powyższe dokumenty. Zatem uwzględniając zawieszenie terminu, pomiędzy dniem 19 stycznia 2002 r., tj. dniem przyjęcia raportu końcowego, a dniem 15 maja 2002 r., tj. dniem zapłaty, upłynęło 38 dni.
- 43 Komisja odrzuca argumenty skarżącego, jakoby nie była uprawniona do żądania pokwitowań. Okoliczność, że była to umowa ryczałtowa, nie stanowiła jej zdaniem przeszkody w żądaniu przez nią dodatkowych wyjaśnień zgodnie z art. 4.2 ust. 2 umowy.
- 44 Wręcz przeciwnie, Komisja uważa, że klauzula zawieszenia płatności miała pozwolić jej na upewnienie się, iż otrzymuje informacje, które oparte są na faktycznie poniesionych kosztach podróży. Komisja twierdzi, że nie mogła zwrócić kosztów przekraczających górną granicę 27 000 EUR, a jeżeli faktycznie poniesione koszty kształtowały się poniżej tej granicy, mogła ona żądać obniżenia umówionej kwoty. Z prawa tego jednakże nie skorzystała, z powodu błędu w sformułowaniu art. 4.1 umowy.
- 45 Komisja odrzuca również argument skarżącego, jakoby w umowie nie był przewidziany skutek zawieszający żądania dodatkowych wyjaśnień. Przeciwnie, art. 4.2 ust. 2 umowy jednoznacznie przewidywał, iż termin zapłaty może zostać

zawieszony, jeżeli Komisja uzna, że niezbędne są dodatkowe wyjaśnienia. Postanowienie to jest precyzyjne, zdaniem Komisji: przyznaje ono jej prawo do żądania pokwitowań.

46 Odnosząc się do twierdzenia skarżącego, jakoby zwykłe zestawienia stale stosowane w celu wykazania kosztów podróży stały się „integralną częścią porozumienia stron”, która zastąpiła art. 4.2 ust. 2 umowy, Komisja twierdzi, iż okoliczność, że ona jako strona umowy nie dochodziła wcześniej swojego prawa do żądania bardziej szczegółowych pokwitowań, nie oznacza, że zrzekła się tego prawa. Istotne jest, iż mogła ona sprawdzić pokwitowania kosztów podróży pod koniec okresu obowiązywania umowy.

— Ocena Sądu

47 Strony nie są zgodne co do tego, w jakiej chwili rozpoczął się bieg terminu zapłaty ostatniej raty i czy Komisja mogła go zawiesić.

48 W kwestii początku terminu zapłaty należy stwierdzić, iż zgodnie z art. 4.2 ust. 1 umowy, sześćdziesięciodniowy termin zapłaty rozpoczyna swój bieg od chwili przyjęcia raportu końcowego przedłożonego przez skarżącego zgodnie z art. 4.1 umowy. Zgodnie z art. 3 lit. b) załącznika nr 1 do umowy w raporcie końcowym powinny być opisane wszystkie przeprowadzone prace oraz wyniki osiągnięte podczas wykonywania umowy. Klauzula ta przewiduje również, iż raport końcowy jest uważany za przyjęty, jeżeli Komisja nie zgłosi uwag w terminie jednego miesiąca od jego złożenia.

- 49 Z akt sprawy wynika, iż raport, który wpłynął do Komisji w dniu 4 grudnia 2001 r., zawierał — co także oświadczyły strony na rozprawie — jedynie informacje o czwartym roku wykonywania umowy, a nie, jak przewidziano w umowie, łącznie o czterech latach jej wykonywania. Ponadto w dniu 17 grudnia 2001 r. Komisja zażądała od skarżącego dostarczenia określonych dodatkowych informacji o wykonaniu umowy za cały czas jej obowiązywania. Tym samym skarżący spełnił wymogi w zakresie treści raportu dopiero w dniu 19 grudnia 2001 r., kiedy to dostarczył Komisji żądane informacje. Ponieważ w następującym po tym miesiącu Komisja nie zgłosiła uwag do ostatecznego raportu, raport uważa się za przyjęty z dniem 19 stycznia 2002 r. Wobec powyższego sześćdziesięciodniowy termin zapłaty rozpoczął swój bieg w dniu 19 stycznia 2002 r.
- 50 W odniesieniu do pytania, czy Komisja była uprawniona w niniejszym przypadku do zawieszenia terminu płatności, z akt sprawy wynika, iż, jak oświadczyły strony na rozprawie, skarżący ograniczył się do załączania zestawień do poszczególnych raportów przewidzianych w art. 4.1 umowy, zamiast przedłożyć Komisji pokwitowania kosztów podróży poniesionych w związku z wykonaniem umowy. Z akt sprawy wynika również, iż pismem z dnia 30 stycznia 2002 r. Komisja zażądała od skarżącego przedłożenia pokwitowań za wszystkie koszty podróży poniesione w związku z wykonaniem umowy i zawiadomiła go, iż powyższe żądanie powoduje zawieszenie biegu terminu zapłaty.
- 51 Twierdzenie skarżącego, jakoby Komisja nie mogła żądać żadnych pokwitowań, ponieważ strony uzgodniły stałe wynagrodzenie, nie zasługuje na uwzględnienie. W załączniku nr 4 lit. c) do umowy, który nie został zmieniony pierwszym aneksem, zwrot kosztów podróży na rzecz skarżącego został bowiem ograniczony do kwoty 27 000 EUR. Z umowy nie wynika zatem, aby strony umówiły się na określoną stałą kwotę tytułem zwrotu kosztów podróży. Ponadto art. 5.2 umowy, który nie został zmieniony pierwszym aneksem, wyraźnie przewiduje, iż koszty podróży zostaną zapłacone po przedłożeniu pokwitowań.

- 52 Na odrzucenie zasługują również twierdzenia skarżącego, iż w umowie nie jest wyraźnie uregulowane prawo Komisji do żądania dodatkowych wyjaśnień, że żądanie takie nie prowadzi do zawieszenia terminu zapłaty oraz że Komisja zgłosiła swoje żądanie w niniejszym przypadku z opóźnieniem. Artykuł 4.2 ust. 2 umowy przyznaje bowiem Komisji prawo do zawieszenia terminu zapłaty w okresie 60 dni od przyjęcia każdego z raportów przedłożonych przez skarżącego zgodnie z art. 4.1 umowy, jeżeli „uzna ona za konieczne uzyskanie dodatkowych wyjaśnień”.
- 53 Wreszcie nie zasługuje na uwzględnienie twierdzenie skarżącego, jakoby Komisja zrzekła się prawa do żądania dodatkowych późniejszych wyjaśnień na podstawie art. 4.2 ust. 2 umowy. Okoliczność, iż przed zapłatą ostatniej raty Komisja nie zażądała żadnych pokwitowań, nie uprawnia jeszcze do wniosku, że zrzekła się ona tego prawa.
- 54 Skoro termin zapłaty był zawieszony od dnia 30 stycznia 2002 r., tj. dnia, w którym Komisja zażądała od skarżącego pokwitowań kosztów podróży, do dnia 18 kwietnia 2002 r., tj. dnia, w którym żądane pokwitowania wpłynęły do Komisji, to należy stwierdzić, że pomiędzy przyjęciem raportu końcowego w dniu 19 stycznia 2002 r. a zapłatą ostatniej raty przez Komisję w dniu 15 maja 2002 r. upłynęło jedynie 38 dni.
- 55 Nie można zatem zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, iż ostatnia rata została zapłacona z opóźnieniem. Nie można się również zgodzić z argumentem skarżącego, jakoby oba aneksy do umowy były nieważne, przy czym nie ma potrzeby badania, czy ważność tych aneksów zależała od dotrzymania terminu zapłaty pozostałych rat.

- 56 Z uwagi na powyższe zbędnym jest rozważanie argumentu skarżącego, jakoby na podstawie art. 4.1 pierwotnej wersji umowy przysługiwało mu roszczenie o zwrot kosztów podróży powyżej kwoty 81 000 EUR.

W przedmiocie zgłoszonego tytułem ewentualnym argumentu dotyczącego milczącej zgody Komisji na zwrot kosztów podróży poniesionych przez skarżącego powyżej kwoty 81 000 EUR

- 57 Skarżący tytułem ewentualnym podnosi, iż w każdym razie po podpisaniu umowy i aneksów do niej Komisja milcząco wyraziła zgodę na zwrot wszelkich kosztów podróży poniesionych powyżej kwoty 81 000 EUR. W tym względzie skarżący odsyła do zestawień godzinowych, które zostały załączone do raportów rocznych przedłożonych zgodnie z art. 4.1 umowy i które nigdy nie były kwestionowane przez Komisję.

- 58 Komisja utrzymuje, iż po podpisaniu aneksów do umowy nie dała skarżącemu żadnego powodu do tego, by uznać, iż zwróci mu rzeczywiste koszty powyżej kwoty 81 000 EUR. Co więcej, z aneksów do umowy jednoznacznie wynikało, iż Komisja nie miała takiego zamiaru.

- 59 Sąd stwierdza, iż skarżący załączył zestawienia godzin poświęconych projektowi PLAN do raportów rocznych przedłożonych zgodnie z art. 4.1 umowy. Dokumenty te w żaden sposób nie świadczą o tym, jakoby Komisja milcząco wyraziła zgodę na zwrot kosztów podróży powyżej kwoty 81 000 EUR wbrew treści art. 4.1 umowy w zmienionej wersji. Tym samym argument ten należy uznać za bezzasadny.

- 60 Ze wszystkich powyższych rozważań wynika, iż należy oddalić żądanie nałożenia na Komisję obowiązku zapłaty kwoty 19 867,40 EUR, przy czym nie jest konieczne zastosowanie środka organizacji postępowania.

W przedmiocie żądania odszkodowania z tytułu kosztów ściągnięcia należności

- 61 Na poparcie swojego żądania odszkodowania z tytułu kosztów ściągnięcia należności skarżący podnosi, iż Komisja winna zapłacić mu koszty ściągnięcia należności poniesione przez skarżącego w celu otrzymania zapłaty ostatniej raty.

- 62 Jak stwierdzono powyżej, ostatnia rata została zapłacona w terminie umownym. Z powyższego wynika, iż należy również oddalić żądanie zapłaty kwoty 592,95 EUR tytułem kosztów ściągnięcia należności.

W przedmiocie kosztów

- 63 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrał sprawę, należy — zgodnie z żądaniem Komisji — obciążyć go jego własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Komisję.

Z powyższych względów

SĄD (piąta izba)

orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje oddalona.
- 2) Skarżący pokrywa koszty własne oraz koszty poniesione przez Komisję.

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 10 czerwca 2004 r.

Sekretarz

Prezes

H. Jung

P. Lindh